

**Artikel 20**

1. Opzettelijke overtreding van het bij of krachtens een der artikelen 3, 5, 6, 7 en 8 bepaalde wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

2. Het feit is een misdrijf.

**Artikel 21**

1. Overtreding van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 9, voor zover uitdrukkelijk als strafbaar feit in de zin van deze wet aangeduid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

2. Het feit is een overtreding.

**Artikel 22**

Indien een feit, strafbaar gesteld in een der artikelen 19, 20 en 21, wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolg ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem, die tot het feit opdracht gaf of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten.

**Artikel 23**

Met het opsporen van de feiten, bij of krachtens deze wet strafbaar gesteld, zijn, behalve de ambtenaren, aangewezen bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, belast de overige ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de overige militairen van het wapen der Koninklijke Marechaussee, en de door de burgemeester aangewezen personen in dienst der gemeente, alsook voor wat betreft het niet nakomen van een bevel, als bedoeld in artikel 6, vierde lid, de transportleiders.

**Artikel 24**

In de Wet van 23 Mei 1899, *Stb.* 128, wordt na artikel 35 ingevoegd artikel 35a, luidende:

Het Militair Gezag kan zodanige bevoegdheden uitoefenen als welke de Wet verplaatsing bevolking aan Onze Ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog gezamenlijk toekent, met uitzondering van die, bedoeld in de artikelen 13 en 15 van die wet.

**Artikel 25**

1. Wij kunnen in de gevallen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, deze wet van toepassing verklaren op volksverplaatsingen op grote schaal, welke niet het gevolg zijn van een last tot verplaatsing.

2. Wij kunnen deze wet voorts van toepassing verklaren op volksverplaatsingen op grote schaal, welke het gevolg zijn van overstromingen en andere rampen. Alsdan treedt Onze Minister van Binnenlandse Zaken in de bevoegdheden, welke deze wet aan Onze Ministers toekent.

**Artikel 26**

Deze wet kan worden aangehaald als „Wet verplaatsing bevolking”.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister-President,  
Minister van Algemene Zaken.

De Minister van Binnenlandse Zaken.

De Minister zonder Portefeuille,

De Minister van Oorlog.

2419 19

## NOTA VAN WIJZIGINGEN

(Ingezonden 18 April 1952)

**Artikel 2**

a. In lid 1 onder a, 4e en 5e regel van boven, vervallen de komma's achter „vergunning” en „veranderingen”.

b. Aan lid 3 wordt toegevoegd een tweede volzin, luidende: In spoedeisende gevallen wordt een bevel niet gegeven dan na overleg met Onze voornoemde Minister.

c. In lid 6 wordt het woord „landsverdediging” vervangen door: militaire verdediging.

**Artikel 7, lid 1**

De woorden „het bij of krachtens artikel 2 gegeven bevel” worden vervangen door:

het bij of krachtens artikel 2 bepaalde.

**Artikel 8, lid 4**

Het woord „Rechtvordering” wordt vervangen door: Rechtsvordering.

**Artikel 9**

Dit artikel wordt als volgt gelezen:

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaar of geldboete van ten hoogste honderdduizend gulden wordt gestraft hij die opzettelijk:

a. overtreedt een bevel, als bedoeld in artikel 2;

b. overtreedt artikel 2, vierde lid;

c. verhindert of belemmert de nakoming van een bevel, als bedoeld in artikel 2 of een maatregel, als bedoeld in artikel 8, eerste lid;

d. niet verleent een krachtens artikel 8, tweede lid, van hem gevorderde dienst.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden wordt gestraft hij aan wiens schuld te wijten is:

a. overtreding van een bevel, als bedoeld in artikel 2;

b. overtreding van artikel 2, vierde lid;

c. het verhinderen of belemmeren van de nakoming van een bevel, als bedoeld in artikel 2, of van een maatregel, als bedoeld in artikel 8, eerste lid;

d. het niet verlenen van een krachtens artikel 8, tweede lid, van hem gevorderde dienst.

3. De feiten zijn misdrijven.

Een nieuw artikel 10 wordt ingevoegd, luidende:

Indien een feit, strafbaar gesteld in artikel 9, wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolg ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem, die tot het feit opdracht gaf of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten.

**Artikel 10**

a. Dit artikel wordt vernummerd tot artikel 11.

b. Het tweede lid wordt gelezen: Ten aanzien van de opsporingsambtenaren is het bepaalde in artikel 7, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

**Artikel 11**

a. Dit artikel wordt vernummerd tot artikel 12.

b. Het derde lid wordt gelezen: Ten aanzien van de opsporingsambtenaren, bedoeld in het vorige artikel, en de personen, bedoeld in de vorige leden, is het bepaalde in artikel 7, vijfde en zesde lid, van overeenkomstige toepassing.

c. Het vierde lid vervalt.

**Artikel 12**

- a. Dit artikel wordt vernummerd tot artikel 13.  
 b. In het eerste lid worden de woorden „en in artikel 11, vierde lid.” vervangen door:  
 en in artikel 12, derde lid.

**Artikel 13**

- a. Dit artikel wordt vernummerd tot artikel 14.  
 b. De woorden „ten behoeve van de landsverdediging” worden vervangen door: ten behoeve van de militaire verdediging.

2419 20

## GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN  
 PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is, maatregelen te kunnen treffen ter verzekering van het beschikbaar blijven van goederen, in geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verbandhoudende buitengewone omstandigheden;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

**Artikel 1**

Deze wet verstaat onder:

- a. goederen: alle zaken, roerende zowel als onroerende, lichamelijke zowel als onlichamelijke;  
 b. rechthebbenden: personen of lichamen, die goederen in eigendom, in bezit, in gebruik of uit anderen hoofde onder zich hebben;  
 c. bevel: een last, gegeven krachtens artikel 2, eerste lid van deze wet.

**Artikel 2**

1. Ieder van Onze Ministers is bevoegd — indien dit naar zijn oordeel noodzakelijk is ter verzekering van het beschikbaar blijven van goederen — in geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verbandhoudende buitengewone omstandigheden, aan rechthebbenden te gelasten of te doen gelasten bij algemeen of bijzonder bevel om:

a. in of aan een goed, dan wel in de toestand waarin of de plaats waar het zich bevindt, of in de wijze waarop het wordt gebruikt, zonder door of vanwege die Minister verleende schriftelijke vergunning geen veranderingen of geen, bij het bevel omschreven veranderingen aan te brengen of toe te laten, dat dit door anderen geschiedt;

b. in of aan een goed, dan wel in de toestand waarin of de plaats waar het zich bevindt, of in de wijze waarop het wordt gebruikt, de bij het bevel omschreven veranderingen aan te brengen of toe te laten, dat zulks door of vanwege die Minister geschiedt;

c. een goed niet te verbruiken of te verwerken zonder een door of vanwege die Minister verleende schriftelijke vergunning;

d. zorg te dragen voor een doeltreffend onderhoud van een goed.

2. Het bevel kan bepalingen inhouden omtrent de plaats en de tijd waarop aan het bevel moet worden voldaan. De plaats waarop aan het bevel moet worden voldaan, kan ook buiten het Rijk in Europa zijn gelegen.

3. Een bevel wordt niet gegeven dan in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken. In spoedeisende gevallen wordt een bevel niet gegeven dan na overleg met Onze voornoemde Minister.

4. De rechthebbende op een goed, ten aanzien waarvan een bevel is gegeven, is verplicht van dit bevel kennis te geven aan zijn rechtsopvolger.

5. Een bevel is mede van kracht voor de volgende rechthebbenden ten aanzien van de in het bevel begrepen goederen.

6. Een bevel, krachtens deze wet door Onze Minister van Oorlog of van Marine gedaan ten behoeve van de militaire verdediging, heeft voorrang boven een bevel door een van Onze andere Ministers gedaan, ook al was dit eerder gegeven.

**Artikel 3**

1. Een algemeen bevel, alsmede de wijziging of intrekking daarvan wordt bekend gemaakt door plaatsing in de *Nederlandse Staatscourant* en, zo het een lichamelijke zaak betreft, tevens door aanplakking aan het gemeentehuis van de gemeente, waar zij zich bevindt. Een bijzonder bevel, alsmede de wijziging of intrekking daarvan wordt bekend gemaakt door afgifte van het bevelschrift aan de rechthebbende, tot wie het bevel gericht is, of aan hun woon- of verblijfplaats.

2. Indien het afgeven van het bevelschrift aan de rechthebbende, naar het oordeel van de Minister, die het bevel heeft gegeven of doen geven, niet mogelijk is, geschiedt de afgifte aan de burgemeester der gemeente, waar het goed zich bevindt; deze doet het stuk op een plaats binnen de gemeente in bewaring houden.

**Artikel 4**

1. Ieder, die op de voet van artikel 2, eerste lid, is aangewezen om namens Onze Minister een bevel of bevelen te geven, moet voorzien zijn van een algemene of bijzondere schriftelijke machtiging, waaruit blijkt gedurende welke termijn de lasthebber daartoe bevoegd is.

2. De eis, in het vorige lid gesteld, geldt niet in spoedeisende gevallen, mits de beschikking, waarbij personen zijn aangewezen, die bevoegd zijn namens een Onzer Ministers te gelasten, in de *Nederlandse Staatscourant* geplaatst of door middel van de radio-omroep bekend gemaakt is.

**Artikel 5**

1. Indien ingevolge een bevel de rechthebbenden schade lijden, worden zij ten laste van het Rijk schadeloos gesteld overeenkomstig door Ons bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen.

2. De bedragen der schadeloosstellingen worden, zo mogelijk, door of namens Onze Minister, die het bevel heeft gegeven of doen geven, en de in het vorig lid genoemde rechthebbenden in onderling overleg vastgesteld.

3. Aan de rechthebbende, met wie ten aanzien van de schadeloosstelling overeenstemming wordt bereikt, wordt deze terstond tegen kwitantie uitbetaald. Kan de schadeloosstelling niet terstond worden uitbetaald, dan wordt aan de rechthebbende een door hem en door of namens Onze Minister ondertekend bewijs afgegeven, vermeldende:

- a. Onze Minister, die het bevel heeft gegeven of doen geven;  
 b. de naam, de voornaam, de hoedanigheid en de woonplaats van de rechthebbende;  
 c. een omschrijving van het in het bevel begrepen goed, alsmede van de strekking van het bevel;  
 d. het overeengekomen bedrag der schadeloosstelling;  
 e. degene, die het bedrag der schadeloosstelling zal uitbetalen.

**Artikel 6**

1. Aan een rechthebbende, met wie ten aanzien van de schadeloosstelling, geen overeenstemming wordt bereikt, wordt een door of namens Onze Minister, die het bevel heeft gegeven of doen geven, gedagtekend en ondertekend bewijs verstrekt, hetwelk de bedragen vermeldt, die als schadeloosstelling zijn aangeboden, onderscheidenlijk verlangd.

2. De schadeloosstelling wordt alsdan in hoogste ressort vastgesteld door commissiën, welke daartoe door Ons worden ingesteld.

3. De rechthebbende dient bij ongezegeld verzoekschrift zijn vordering tot het bedrag, waarop hij meent recht te hebben, binnen twee maanden, na dagtekening van het in het eerste lid vermelde bewijs, bij de bevoegde commissie in. Indien de rechthebbende niet binnen deze termijn een verzoekschrift heeft ingediend, kan Onze Minister, die het bevel heeft gegeven of doen geven, een verzoekschrift tot vaststelling van de schadeloosstelling in hoogste ressort bij de bevoegde commissie indienen.

4. Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur regelen vast over de samenstelling, benoeming, werkwijze en bevoegdheid der commissiën.

5. De overeenkomstig het tweede lid vastgestelde schadeloosstelling wordt terstond betaalbaar gesteld.

**Artikel 7**

1. Ieder van Onze Ministers kan, bij in de *Nederlandse Staatscourant* bekendgemaakte beschikking, personen aanwijzen, die toezicht houden ip de nakoming van het bij of krachtens artikel 2 bepaalde.

2. Deze personen kunnen te allen tijde inzage vorderen van alle bescheiden, waarvan zij voor een goede vervulling van hun taak inzage nodig oordelen; zij, die uit hoofde van hun stand, beroep of